

A 5847.

T. 369.

Gesti-maa rahwa

Kalender

ehf

Täht-raamat

1892

aasta peale.

Tallinnas.

J. H. Gresseli trüüb ja fulu.

369

Keiser ja Wene riigi isewalitseja
Aleksander III.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

38178

Õesti-maa rahwa

Kalender

ehk

Lõht-raamat

1892

aasta peale, pärast meie

Jefanda Jeesufe Kristufe fündimift.

Sel aastal on 366 päewa.

Tallinnas.

J. H. Gresseli trükk ja kulu.

Märkide seletamine.

 Noor=kuu.	 Täis=kuu.
 Esimene weerend.	 Viimne weerend.
p. pärast.	e. l. enne lõunat.
p. l. pärast lõunat.	P. Püha.

Aasta muutmised.

Kewade hakkab 8. Paasto=kuu päeval, kell 4 e. l. Siis on päew ja öö ühe pikkused.

Sui hakkab 8. Jaani=kuu päeval, kell 12 öösel. Siis on meil keigepitkem päew.

Silgise hakkab 10. Mihkli=kuu päeval, kell 3 p. l. Siis on jälle päew ja öö ühe pikkused.

Talwe hakkab 9. Jõulu=kuu päeval, kell 9 e. l. Siis on meil keigelühem päew.

Jõulu ja Wastla-päewa wahel on: 7 nädalat.

Päewa- ja kuu-warjutamised.

Sel aastal on kaks päewa- ja kaks kuu-warjutamist; nendest on meie maal nähtaw: öösel 29. kuni 30. Silri=kuu p. jäuline kuu-warjutamine, hakatus 29. Silri=kuu p. õhtu kell 10, 50 min., lõpetus 30. Silri=kuu päeval homiku kell 2, 16 min. 23. Wiina=kuu päeval, täieline kuu-warjutamine, hakatus kell 3, 49 min. p. l., lõpetus kell 7 õhtu.

Ajaarw sel aastal.

Pärast meie kalli Jõsanda Jeesuse Kristuse sündimist	1892
on tänuwu aasta	5841
Maailma loomisest	1030
Wene-riigi hakkatusest	701
Pärast ristiusu tulemist Niamaaale	673
Pärast Tallinna ülesehitamist	452
Et raamatuid hakkati trükitma	375
Pärast Lutteruse õige usu üleswõtmist	235
Pärast wana katku	208
Pärast seda, kui Toompä polend	196
Pärast suure nälja hakkatust Nia- ja Tallinna-maal	189
Pärast Peterburgi linna ehitamist	182
Pärast teist katku	182
Pärast seda, kui meie maa Wene-riigi walits. alla sai	90
Pärast Tartu suure-kooli alustamist	75
Et Eesti-maal priiust kuulutati	72
Et Eihwlandi-maal priiust kuulutati	58
Pärast Sumalateenistust uue kiriku-seaduse järel	47
Pärast meie suure armulise Keisri Herra Aleksander III. Aleksandrowitsi sündimist	39
Pärast Krimmi sõa hakkatust	34
Pärast wiimse hinge kirjutust	31
Et Wene-maal priiust kuulutati	12
Pärast seda, kui Keisri Herra Aleksander III. hakkas walitsema	

Kaks ristikest (**) nädala päewa aru-numri ees tähendab, et on kiriku- ehk kroonu-püha, mis kirikus pühitsetakse; üks ainus (*) tähendab, et on mälestuse püha, mis kirikus ei pühitseta, aga mil tohut ja kooli ei peeta.

Januarius.

Kristuse ümberleikamisest. Luuk. 2, 21.

**1 Keßnäd.	Neäri päew	
	Nita Jumal!	
2 Neljap.	Nabel, Seet	 5, 6' e. l.
3 Reede	Genok	
4 Laup.	Metuufala	Selged

Josep põgeneb Egiptuse maale. Matt. 2, 13—23.

5 Pühap.	Püha p. Neäri	
**6 Esmasp.	3 Kuninga p.	päewad
7 Teisip.	Julianus	
8 Keßnäd.	Erart	ja
9 Neljap.	Beatus	
10 Reede	Paawli päew	 5, 22' e. l.
11 Laup.	Ewraim	

Jeesus 12 aastat wana. Luuk. 2, 41—52.

12 Pühap.	1 p. p. 3 k. p.	parajad
13 Esmasp.	Gilarius	
14 Teisip.	Robert	külmad
15 Keßnäd.	Tiirik	ilmad.

Neäri-kuu.

16 Neljap.	Risbert	
17 Reede	Tönise päew	 6, 18' p. l.
18 Laup.	Alfel	

Pulmad Kaana-linnas. Joän. 2, 1—11.

19 Pühap.	2 p. p. 3 k. p.	
20 Esmasp.	Waab. Seb.	Lumesadu.
21 Teisip.	Neeto	
22 Keßnäd.	Madlena	Kange
23 Neljap.	Lotta	
24 Reede	Timoteus	 11, 19' e. l.
25 Laup.	Paawli ümb.	

Pealikust Kapernauma-linnas. Matt. 8, 1—13.

26 Pühap.	3 p. p. 3 k. p.	
27 Esmasp.	Krisostoom	külm
28 Teisip.	Kaarel	ja
29 Keßnäd.	Saamuel	tuisk.
30 Neljap.	Adelgund	
31 Reede	An	 9, 18' p. l.

1. kuu p. päew tõuseb kell 8, 50 min., weereb kell 3, 29 min.

11.	"	"	"	8, 33	"	"	"	3, 52
21.	"	"	"	8, 11	"	"	"	4, 18

Februarius.

1 Laup. | Piirit | Külmad

Viina=mäest. Matt. 20, 1—16.

*2 Pühap.	9 P.e.K.ül. P., Künla päew	
3 Esmasp.	Hanna	
4 Teisip.	Veronika	lumesaosed
5 Keisnäd.	Agata	
6 Neljap.	Toora	
7 Reede	Rikart	ilmad.
8 Laup.	Salomon	

Külvi mehest. Luuk. 8, 4—15.

9 Pühap.	8 P. e. K. ül. P.	☾ 1, 54' e. l.
10 Esmasp.	Kolastika	
11 Teisip.	Cedo	Selge
12 Keisnäd.	Eulalia	taewas
13 Neljap.	Elwine	ja
*14 Reede	Valentin	paras
*15 Laup.	Waustiina	külm,

Künla-kuu.

Pimedast tee ääres. Luuk. 18, 31—43.

16 Pühap.	Paastu Püha	☾ 5, 27' e. l.
17 Esmasp.	Konstantia	
18 Teisip.	Wastla päew	wahel
19 Keisnäd.	Luhka päew	ka tuult
20 Neljap.	Egarius	ja
21 Reede	Esaias	
22 Laup.	Peetri päew	☾ 8, 54' p. l.

Kristust kiusatakse. Matt. 4, 1—11.

23 Pühap.	1 P. Paastus	tuisku.
24 Esmasp.	Madise p.	
25 Teisip.	Wiktooriüs	
**26 Keisnäd.	Palwe päew	Heitlikud
27 Neljap.	Leander	
28 Reede	Justus	ilmad.
29 Laup.	Makaariüs	

1 kuu p. päew tõuseb kell 7, 46 min., weereb kell 4, 46 min.
 11. " " " " 7, 19 " " " 5, 11 "
 21. " " " " 6, 49 " " " 5, 34 "

Martskus.

Kananea naefest. Matt. 15, 21—28.

1 Pühap.	2 P. Paastus	 2, 35, p. l.
**2 Esmasp.	Medea	
3 Teisip.	Kunigunde	Selge
4 Keßnäd.	Adrian	taewas
5 Neljap.	Angelus	ja
6 Reede	Kotwrid	kaunid
7 Laup.	Perpeetua	

Kristus ajab kuralid wälja. Lunk. 11, 14—28.

8 Pühap.	3 P. Paastus, Pööri päew	
9 Esmasp.	Prudensius	 6, 56' p. l.
10 Teisip.	Mikeus	
11 Keßnäd.	Konstantin	külmad
12 Neljap.	Kregoor	
13 Reede	Ernst	ilmad.
14 Laup.	Sakarias	

5000 meest sündetaks. Joän. 6, 1—15.

15 Pühap.	4 P. Paastus	
16 Esmasp.	Aleksander	 2, 57' p. l.
17 Teisip.	Truuta	

Paastu-kuu.

18 Keßnäd.	Gabriel	Behmed
19 Neljap.	Josep	
20 Reede	Olga	ilmad.
21 Laup.	Pent	

Jeesus kiwidega wisatud. Joän. 8, 46—59.

22 Pühap.	5 P. Paastus	
23 Esmasp.	Tiits	 8, 1' e. l.
24 Teisip.	Kasimir	
*25 Keßnäd.	Paasto Mar. p.	Lumesadu
26 Neljap.	Manuel	
27 Reede	Kustaw	ja
28 Laup.	Kiideon	

Kristuse süüsesõitmisest. Matt. 21, 1—9.

**29 Pühap.	Palmi Püha	wihm.
30 Esmasp.	Adonis	
31 Teisip.	Tetlaus	 8, 6' e. l.

1. kuu p. päew tõuseb kell 6, 22 min., weereb kell 5, 59 min.

11.	"	"	"	5, 52	"	"	"	6, 22	"
21.	"	"	"	5, 22	"	"	"	6, 46	"

Aprilis.

1 Keßknäd.	Karjalaskm. p.	Umbne
**2 Neljap.	Suur Neljap.	taewas.
**3 Neede	Suur Neede	
4 Laup.	Ambrosius	Wihma=

Kristuse ülestõusmisest. Mark. 16, 1—8.

**5 Pühap.	Ülestõusmise P.	jadu
**6 Esmasp.	2 Püha	ja
*7 Teisip.	Aaron	tuult.
*8 Keßknäd.	Liborius	 7, 40' e. l.
*9 Neljap.	Pogislaus	
*10 Neede	Esekiel	
*11 Laup.	Leo	Tulewad

Kinnipandud uksest. Joan. 20, 19—31.

12 Pühap.	1 P. p. ül. P.	sojad
13 Esmasp.	Justinus	
14 Teisip.	Künni päew	 11, 26' p. l.
15 Keßknäd.	Olimpia	
16 Neljap.	Karistus	päewad.

Jüri-kuu.

17 Neede	Rudolf	
18 Laup.	Valerian	Wilud

Heast karjatsest. Joan. 10, 12—16.

19 Pühap.	2 P. p. ül. P.	ilmad
20 Esmasp.	Jakobina	
21 Teisip.	Abdarius	 8, 51' p. l.
22 Keßknäd.	Kajus	
23 Neljap.	Jüri päew	
24 Neede	Albert	wihmaga.
25 Laup.	Markuse päew	

Ürikese aja pärast. Joan. 16, 16—23.

26 Pühap.	3 P. p. ül. P.	Kallid
27 Esmasp.	Anastasius	kewadised
28 Teisip.	Vitalis	päewad.
29 Keßknäd.	Reimund	
30 Neljap.	Erast	 0, 39' e. l.

1. kuu p. päew	tõuseb kell	4, 54 min.,	weereb kell	7, 9 min
11. " "	" "	4, 26 "	" "	7, 34 "
21. " "	" "	3, 59 "	" "	7, 55 "

Majus.

1 Reede	Bolbri päew	Wihma.
2 Laup.	Sigismund	
Kristuse äraminemisest. Joan. 16, 5—15.		
3 Pühap.	4 P. p. ül. P.,	+ Leidmine
4 Esmasp.	Tiio	Heitlik
5 Teisip.	Kotard	ilm.
**6 Keisnäd.	Susanna	
7 Neljap.	Ulrika	 4, 32' p. l.
8 Reede	Laas	
**9 Laup.	Rigulas	Tuult.

Digest palumisest. Joan. 16, 23—30.		
10 Pühap.	5 P. p. ül. P.	
11 Esmasp.	Pankratsius	Wilud
12 Teisip.	Henriette	ilmad.
13 Keisnäd.	Serwatsius	
**14 Neljap.	Laewa min. p., (Suur + päew)	 7, 29' e. l.
**15 Reede	Sohwi	Wihmased
16 Laup.	Peregrinus	ja

Lehe-kuu.

Röömustajast Waimust. Joan. 15, 26—16, 4.		
17 Pühap.	6 P. p. ül. P.	
18 Esmasp.	Erik	tuuljed
19 Teisip.	Agäus	päewad.
20 Keisnäd.	Pil	
21 Neljap.	Pontusine	 11, 31' e. l.
22 Reede	Miili	
23 Laup.	Tesiderius	

Pühast Waimust. Joan. 14, 23—31.		
**24 Pühap.	Neli Pühi	
**25 Esmasp.	2 Püha	Sojad
26 Teisip.	Eduard	
27 Keisnäd.	Peet	ilmad
28 Neljap.	Willem	
29 Reede	Mart	 3, 12' p. l.
30 Laup.	Petronella	

Jeesus ja Nikodemus. Joan. 3, 1—15.		
31 Pühap.	3 ainu Jum. P.	wihmaga.
1. kuu v. päew tõuseb kell 3, 35 min., weereb kell 8, 19 min.		
11.	" " " " 3, 13	" " " 8 42 "
21.	" " " " 2, 57	" " " 9, — "

Junius.

1	Õsmasp.	Kotskal	Mürista=
2	Teisip.	Martellus	
3	Kesknäd.	Nasmus	mine
4	Neljap.	Tarius	
5	Neede	Ponhwatsius	ja
6	Laup.	Artemius	

Rikkast mehest. Luuk. 16, 19—31.

7	Pühap.	1 P. p. 3 a. J. P.	 10, 40' p. l.
8	Õsmasp.	Medardus	
9	Teisip.	Pikkem päew	wihma=
10	Kesknäd.	Blawius	sadu.
11	Neljap.	Barnabas	
12	Neede	Pasilides	 3, 46' p. l.
13	Laup.	Tobias	

Suurest õhtusöömaajast. Luuk. 14, 16—24.

14	Pühap.	2 P. p. 3 a. J. P.	
15	Õsmasp.	Wiidi päew	Kallis
16	Teisip.	Justina	

Jaani-kun.

17	Kesknäd.	Nikander	sumine
18	Neljap.	Homerus	ilm.
19	Neede	Kerwasius	
20	Laup.	Wlorentin	 3, 53' e. l.

Kadunud lambast. Luuk. 15, 1—10.

21	Pühap.	3 P. p. 3 a. J. P.	
22	Õsmasp.	Karolina	Pikkemalt
23	Teisip.	Pasilius	
**24	Kesknäd.	Jaani päew	seiswad
25	Neljap.	Webronia	
26	Neede	Jeremias	head
27	Laup.	Ladislauß	

Olge armulised. Luuk. 6, 36—42.

28	Pühap.	4 P. p. 3 a. J. P.	 3, 23' e. l.
*29	Õsmasp.	Peetri Paawli p.	
30	Teisip.	Lilla	päewad.

1. kuu p. päew tõuseb kell 2, 46 min., weereb kell 9, 14 min.
 11. " " " " 2, 45 " " " 9, 19 "
 21. " " " " 2, 52 " " " 9, 15 "

Julius.

1 Keisnäd.	Teobald	Wihma
2 Neljap.	Heina Maria p.	ja
3 Reede	Kornelius	rahet.
4 Laup.	Ulrik	

Rohkest kalasaagist. Luuk. 5, 1—11.

5 Pühap.	5 P. p. 3 a. J. P.	 3, 27' e. l.
6 Esmasp.	Hektor	
7 Teisip.	Demetrius	
8 Keisnäd.	Kilian	Mürista=
9 Neljap.	Kirillus	
10 Reede	7 Wenda	mised
11 Laup.	Eleanor	

Variseeride õigusest. Matt. 5, 20—26.

12 Pühap.	6 P. p. 3 a. J. P.	 1, 10' e. l.
13 Esmasp.	Mareta päew	
14 Teisip.	Ponawent	ja
15 Keisnäd.	Apost. jagam.	wihma
16 Neljap.	August	tuulega.
17 Reede	Aleksius	

Heina-kuu.

18 Laup.	Rosina	Kallid
4000 meest sõõdetakse. Mark. 8, 1—9.		
19 Pühap.	7 P. p. 3 a. J. P.	 9' 25' p. l.
20 Esmasp.	Elias	
21 Teisip.	Daniel	sojad
**22 Keisnäd.	Maria Mahd.	ilmad.
23 Neljap.	Dskar	
24 Reede	Kristiina	Mürista=
25 Laup.	Jaakobi päew	mine

Wale prohwetidest. Matt. 7, 15—23.

26 Pühap.	8 P. p. 3 a. J. P.	 1, 37' p. l.
27 Esmasp.	Marta	
28 Teisip.	Plato	
29 Keisnäd.	Dolowi päew	
30 Neljap.	Abdon	wihmaga.
31 Reede	Kristwrid	

1. kuu p. päew tõuseb kell 3, 7 min., weereb kell 9, 3 min.
 11. " " " " 3, 26 " " " 8, 45 "
 21. " " " " 3, 48 " " " 8, 23 "

Augustus.

1 Laup.	Peetri wang.	Wäga
Üllekohtusest maja=pidajast. Luuk. 16, 1—9.		
2 Pühap.	9 P. p. 3 a. S. P.	 8, 17' e. l.
3 Esmasp.	Eleasar	
4 Teisip.	Dominiuk	
5 Keisnäd.	Oswald	
**6 Neljap.	Eugenius	
7 Reede	Uline	palaw.
8 Laup.	Kerhard	

Jeruusalemma ärarikmisest. Luuk. 19, 41—48.

9 Pühap.	10 P. p. 3 a. S. P.	 0, 38' p. l.
10 Esmasp.	Lauritse päew	
11 Teisip.	Herm	Wihma=
12 Keisnäd.	Alara	
13 Neljap.	Ello	
14 Reede	Eusebius	sadu
**15 Laup.	Mukki Maria p.	

Wariseerist ja tõlnerist. Luuk. 18, 9—14.

16 Pühap.	11 P. p. 3 a. S. P.	tuulega.
17 Esmasp.	Wilibald	

Leikuse-kuu.

18 Teisip.	Leeno	 3, 8' p. l.
19 Keisnäd.	Seebald	
20 Neljap.	Pärnard	Head
21 Reede	Ruut	
22 Laup.	Wilibert	sojad

Kurdist ja keeletumast. Mark. 7, 31—37.

23 Pühap.	12 P. p. 3 a. S. P.	ilmad.
24 Esmasp.	Pertli päew	 10, 47' p. l.
25 Teisip.	Ludwig	
26 Keisnäd.	Jrenäus	Udune
27 Neljap.	Kebhard	
28 Reede	Augustin	
*29 Laup.	Joan. hukkamin.	

Preestrist ja lewiitist. Luuk. 10, 23—37.

**30 Pühap.	13 P. p. 3 a. S. P.	ilm.
31 Esmasp.	Rebekka	

1. kuu p. päew	tõuseb kell	4, 9 min.,	weereb kell	7, 59 min.
11. " " " "	4, 36	" " "	7, 27	" "
21. " " " "	4, 58	" " "	6, 58	" "

September.

1 Teisip.	Ekidius	 2, 29' p. l.
2 Kesknäd.	Eiisa	
3 Neljap.	Reinard	
4 Reede	Kai	Tuulsed
5 Laup.	Mooses	ilmad

Kümnest pidali-töbifest. Luuk. 17, 11—19.

6 Pühap.	14 P. p. 3 a. J. P.	
7 Esmasp.	Regina	wihmaga.
*8 Teisip.	Maria sünd.	
9 Kesknäd.	Bruno	 2, 56' e. l.
10 Neljap.	Sostenes	
11 Reede	Pööri päew	Head
12 Laup.	Sirus	

Mammionast. Matt. 6, 24—34.

13 Pühap.	15 P. p. 3 a. J. P.	
*14 Esmasp.	+ ülendamine	fügised
15 Teisip.	Nikodemos	päewad.
16 Kesknäd.	Leontina	

Nihkli-kuu.

17 Neljap.	Josepina	 7, 59' e. l.
18 Reede	Kottlob	
19 Laup.	Berner	Witud

Maini-linna furnust. Luuk. 7, 11—17.

20 Pühap.	16 P. p. 3 a. J. P.	
21 Esmasp.	Mattenuse päew	ilmad
22 Teisip.	Morits	ja
23 Kesknäd.	Dsea	
24 Neljap.	Joann. saam.	 7, 51' e. l.
25 Reede	Aleowas	
*26 Laup.	Joann. Dpet.	öö=

Wee-töbifest. Luuk. 14, 1—11.

27 Pühap.	17 P. p. 3 a. J. P.	külmad.
28 Esmasp.	Wentsel	
**29 Teisip.	Nihkli päew	
30 Kesknäd.	Geronimus	 11, 17' p. l.

1.	Kuu p. päew tõuseb kell	5, 24 min.,	weereb kell	6, 27 min.
11.	" " " "	5, 47 "	" " "	5, 56 "
21.	" " " "	6, 11 "	" " "	5, 26 "

**1 Neljap.	Wolmar	Tuul
2 Neede	Woldemar	
3 Laup.	Jairus	ja

Suuremast käsust. Matt. 22, 34—46.

**4 Pühap.	18 P. p. 3 a. J. P.	wihma=
	Leikuse Püha	
5 Esmasp.	Wiides	fadu.
6 Teisp.	Luisa	
7 Keisnäd.	Maalo	
8 Neljap.	Tomasia	 8, 4' p. l.
9 Neede	Tionisius	
10 Laup.	Mai	Heitlikud

Allwatud inimesest. Matt. 9, 1—8.

11 Pühap.	19 P. p. 3 a. J. P.	tuulsed
12 Esmasp.	Walwriid	ja
13 Teisp.	Teresia	külmad
14 Keisnäd.	Kalikstus	ilmad.
15 Neljap.	Heddo	
16 Neede	Kallus	 11, 6' p. l.
17 Laup.	Leonhard	

Pulma riidest. Matt. 22, 1—14.

18 Pühap.	20 P. p. 3 a. J. P.	Luukase p.
19 Esmasp.	Luutsius	Umbne
20 Teisp.	Welißius	pilwne
21 Keisnäd.	Ursel	taewas
*22 Neljap.	Keel	ja
23 Neede	Sewerin	 5, 29' p. l.
24 Laup.	Saalome	

Kuningamehe pojast. Joan. 4, 47—54.

**25 Pühap.	21 P. p. 3 a. J. P.	wihma.
	Eutteruse õige usu ülesw. P.	
26 Esmasp.	Amandus	Wilud
27 Teisp.	Kapitoliin	
28 Keisnäd.	Siimon Junda	ilmad.
29 Neljap.	Engelbreht	
30 Neede	Abfalon	 11, 41' e. l.
31 Laup.	Wolfgang	

1. kuu p. päew tõuseb kell 6, 34 min., weereb kell 4, 57 min.
 11. " " " " 6, 59 " " " 4, 29 "
 21. " " " " 7, 25 " " " 4, 2 "

November.

Kawalast fulafest. Matt. 18, 23—35.

1 Pühap.	22 P. p. 3 a. S. P., Pühade p.	
2 Esmasp.	Singede päew	
3 Teisip.	Kottlip	Wihma
4 Keßknäd.	Dt	
5 Neljap.	Plandina	ja
6 Reede	Käßer	
7 Laup.	Paltasar	 2, 59' p. l.

Kohtu-rahast. Matt. 22, 15—22.

8 Pühap.	23 P. p. 3 a. S. P.	
9 Esmasp.	Joobst	lumesaosed
10 Teisip.	Martin Lutter	
11 Keßknäd.	Martin Piiskop	ilmad.
12 Neljap.	Jonas	
13 Reede	Arfadius	Heitlikud
**14 Laup.	Bridrif	

Jairi tütraft. Matt. 9, 18—26.

15 Pühap.	24 P. p. 3 a. S. P.	 0, 7' p. l.
16 Esmasp.	Ottomar	

Calwe-kuu.

17 Teisip.	Alweus	ilmad.
18 Keßknäd.	Eßra	
19 Neljap.	Liisbet	
20 Reede	Amos	Külm
**21 Laup.	Maria ohwer.	

Sirmsast ärautamise tööst. Matt. 24, 15—28.

**22 Pühap. | 25 P. p. 3 a. S. P. 3, 57' e. l.

Surnute mälestuse Püha

23 Esmasp.	Klement	
24 Teisip.	Josias	ja
25 Keßknäd.	Kadrina päew	
26 Neljap.	Konrad	
27 Reede	Zetta	lumesadu.
28 Laup.	Künter	

Kristuse süseseõitmisest. Matt. 21, 1—9.

29 Pühap.	1 Krist. tul. P.	 4, 9' e. l.
30 Esmasp.	Andreße päew	

1 kuu p. päew tõuseb kell 7, 52 min., weereb kell 3, 37 min.

11.	"	"	"	8, 18	"	"	"	3, 14	"
21.	"	"	"	8, 39	"	"	"	3, 1	"

Detsember.

1 Teisip.	Arend	Tuisk
2 Restnäd.	Kandidus	
3 Neljap.	Taali	ja
4 Reede	Barbo	
5 Laup.	Sabina	kange

Tähed enne wiimist päewa. Luuk. 21, 25—36.

**6 Pühap.	2 Krist. tul. P., Nikola päew	
7 Esmasp.	Antonia	 9, 53' e. l.
8 Teisip.	Mar. saam.	
9 Restnäd.	Pühem päew	külm.
10 Neljap.	Judit	
11 Reede	Elso	Selge
12 Laup.	Ottilia	

Joannes wangi-tornis. Matt. 11, 2—10.

13 Pühap.	3 Krist. tul. P.	taewas
14 Esmasp.	Nikolaus	 11, 2' p. l.
15 Teisip.	Johanna	
16 Restnäd.	Albina	ja

Jõulu-kuu.

17 Neljap.	Ignatius	weike
18 Reede	Kristow	
19 Laup.	Lot	külm.

Joannese tunnistuselt. Joan. 1, 19—28.

20 Pühap.	4 Krist. tul. P.	Tuiskused
21 Esmasp.	Tooma päew	 3, 21' p. l.
22 Teisip.	Peata	
23 Restnäd.	Tagobert	pehmed
24 Neljap.	Adam, Gewa	
**25 Reede	1 Jõulu Püha	ilmad.
**26 Laup.	2 Püha	

Imekspanemiselst. Luuk. 2, 33—40.

27 Pühap.	Püha p. Jõulu, Joan. Ewang.	
28 Esmasp.	Süüta laste p.	kange
29 Teisip.	Noa	 0, 8' e. l.
30 Restnäd.	Taawet	
31 Neljap.	Silvester	külm.

1. kuu p. päew tõuseb kell 8, 53 min., weereb kell 2, 56 min.

11.	"	"	"	9,	1	"	"	"	2, 58	"
21.	"	"	"	9,	3	"	"	"	3, 7	"

Benemaa Ülemawalitseja sugufelts.

Aleksander Kolmas Aleksandrowits, Keiser ja keige Wene-riigi walitseja, Põhla-maa Kuningas, Soome-maa Suurwürlst; sündinud 1845, Kiiuila-kuu 26. päewal, hakkas walitsema 1881, Paastu-kuu 1. päewal, kroonitud 1883, Lehe-kuu 15. päewal.

Maria Weodorowna, Keisri Proua, Taanimaa Printsess; sündinud 1847, Talwe-kuu 14. päewal.

Nende lapsed:

Nikolai Aleksandrowits, Riigi pärija, Tsesareewits ja Suurwürlst; sündinud 1868, Lehe-kuu 6. päewal.
Georg Aleksandrowits, Suurwürlst; sündinud 1871, Jüri-kuu 27. päewal.

Ksenia Aleksandrowna, Suurwürlsti Printsess; sündinud 1875, Paasto-kuu 25. päewal.

Mihail Aleksandrowits, Suurwürlst; sündinud 1878, Talwe-kuu 22. päewal.

Olga Aleksandrowna, Suurwürlsti Printsess; sündinud 1882, Jaani-kuu 1. päewal.

Wladimir Aleksandrowits, Suurwürlst; sündinud 1847, Jüri-kuu 10. päewal, ja tema Proua on:

Maria Pawlowna, Meßlenburg-Swerini Printsess; sündinud 1854, Lehe-kuu 2. päewal.

Nende lapsed:

Airill Wladimirowits, Suurwürlst; sündinud 1876, Mikhli-kuu 30. päewal.

Boris Wladimirowits, Suurwürlst; sündinud 1877, Talwe-kuu 12. päewal.

Andrei Wladimirowits, Suurwürlst; sündinud 1879, Lehe-kuu 2. päewal.

Selena Wladimirowna, Suurwürlsti Printsess; sündinud 1882, Neäri-kuu 17. päewal.

Aleksei Aleksandrowits, Suurwürlst; sündinud 1850, Neäri-kuu 2. päewal.

Sergei Aleksandrowits, Suurwürlst; sündinud 1857, Jüri-kuu 29. päewal, ja tema Proua on:

Elisabet Weodorowna, Hesseni Printsess; sünd. 1864, Wiina-kuu 20. päewal.

Paul Aleksandrowits, Suurwürlst; sündinud 1860, Mikhli-kuu 21. päewal, ja tema Proua on:

Aleksandra Georgijewna, Kreeka-maa Printsess; sünd. 1870, Leikuse-kuu 30. päewal.

Nende tütar:

Maria Pawlowna, Suurwürlsti Printsess; sündinud 1890, Jüri-kuu 6. päewal.

Maria Aleksandrowna, Suurwürlstlik Printsess; sündinud 1853, Wiina-kuu 5. päewal. Laulatud 1874, Neäri-kuu 11. päewal Inglismaa Kuningliku Printsiiga Alwred, Hertfog von Edinburg.

Konstantin Nikolajewits, Suurwürlst; sündinud 1827, Mikhli-kuu 9. päewal, ja tema Proua on:

Aleksandra Jofepowna, Saksen-Altenburgi Printsess; sündinud 1830, Jaani-kuu 26. päewal.

Nende lapsed:

Nikolai Konstantinowits, Suurwürlst; sündinud 1850, Kiiuila-kuu 2. päewal.

Olga Konstantinowna, Suurwürlsti Printsess; sündinud 1851, Leikuse-kuu 22. päewal. Laulatud Kreeka-maa Kuninga Georgi prouaks.

Weera Konstantinowna, Suurwürlsti Printsess; sünd. 1854, Kiiuila-kuu 4. p. Laulatud õnna Württembergi Kuningliku Hertfogiga, Wilhelm Eugeni prouaks.

Konstantin Konstantinowits, Suurwürst; sünd. 1858, Leikuse-kuu 10. päeval, ja tema Proua on: Elisabet Mawriljewna, Saksen-Altenburgi Printsess; sündinud 1865, Märri-kuu 13. päeval.

Nende lapsed:

Iwan Konstantinowits, Würst; sündinud 1886, Jaani-kuu 23. päeval.

Gabriel Konstantinowits, Würst; sündinud 1887, Heina-kuu 3. päeval.

Tatjana Konstantinowna, Würsti Printsess; sündinud 1890, Märri-kuu 11. päeval.

Konstantin Konstantinowits, Würst; sünd. 1890 Jõulu-kuu 20 päeval.

Dmitri Konstantinowits, Suurwürst; sündinud 1860, Jaani-kuu 1. päeval.

Aleksandra Petrowna, Holstein-Oldenburgi Printsess; sündinud 1838, Lehe-kuu 21. päeval. Laulatud õudsa Suurwürsti Nikolai Nikolajewitsi prouaks.

Nende lapsed:

Nikolai Nikolajewits, Suurwürst; sündinud 1856, Talwe-kuu 6. päeval.

Peter Nikolajewits, Suurwürst; sündinud 1864, Märri-kuu 10. päeval, ja tema Proua on:

Militsa Nikolajewna, Monteneegro Printsess; sünd. 1866, Heina-kuu 26. päeval.

Mihail Nikolajewits, Suurwürst; sündinud 1832, Wiina-kuu 13. päeval. Laulatud Vadeni printsessi õudsa Olga Feodorownaga.

Nende lapsed:

Nikolai Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1859, Jüri-kuu 14. päeval.

Anastasia Mihailowna, Suurwürsti Printsess; sündinud 1860, Heina-kuu 16. p. Laulatud Mecklenburg-Swerini Suurhertsogi Fridrik Prantsi prouaks. Mihail Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1861, Wiina-kuu 4. päeval.

Georg Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1863, Leikuse-kuu 11. päeval.

Aleksander Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1866, Jüri-kuu 1. päeval.

Sergei Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1869, Mihkli-kuu 25. päeval.

Aleksei Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1875, Jõulu-kuu 16. päeval.

Olga Nikolajewna, Suurwürsti Printsess; sündinud 1822, Leikuse-kuu 30. päeval. Laulatud Württembergi Kuninga Karel Wriidrik Aleksandri prouaks.

Katarina Mihailowna, Suurwürsti Printsess; sündinud 1827, Leikuse-kuu 16. päeval. Laulatud õnsa Mecklenburg-Strelitsi suurhertsogliku Printsi Georg August Ernst Adolw Karel Ludwigi prouaks.

Keiserliku Kõrgused, Printsid ja Printsessid Romanowski Hertfogid ja Hertfoginid Leuchtenberg:

Maria Maksimilianowna, Printsess; sündinud 1841, Wiina-kuu 4. päeval. Laulatud suurhertsogliku Vadeni Printsi Ludwig Willem Augusti prouaks.

Eugenia Maksimilianowna, Printsess; sündinud 1845, Paastu-kuu 20. päeval. Laulatud Prints von Oldenburgi Aleksander Petrowitsi prouaks.

Engen Maksimilianowits, Prints; sündinud 1847, Märri-kuu 27. päeval.

Georg Maksimilianowits, Prints; sündinud 1852, Kullala-kuu 17. päeval, ja tema Proua on: Anastasia Nikolajewna, Monteneegro Printsess; sünd. 1868, Keäri-kuu 4. päeval.

Teiste Europa riikide walitsejad.

Saksa Keisri-riik. Keiser Willem II, sündinud 1859, hakkas walitsema 1888. Tema Proua on Auguste Viktoria, õnna Schleswig-Holsteini hertsogi Fridriki tütar. Nende poeg: Kronprints Fridrik Willem.

Nimetud keisri-riigiks on alamal nimetud riigid ühte liidetud:

1. Preisi. Kuningas Willem II (Saksa Keiser).
2. Sakseni. Kuningas Albert, sünd. 1828, hakkas walitsema 1873.
3. Baieri. Kuningas Otto I, sünd. 1848, h. w. 1886.
4. Württembergi. Kuningas Karel I, sünd. 1823, h. w. 1864. Tema prouaks on Suurwürstlik Printsess Olga Nikolajewna.
5. Meklenburg-Swerini. Suurhertsog Fridrik Brants, sünd. 1851, h. w. 1883. Tema Proua on Suurwürstlik Printsess Anastasia Mihailowna.
6. Meklenburg-Strelitsi. Suurhertsog Fridrik Willem, sünd. 1819, h. w. 1860.
7. Oldenburgi. Suurhertsog Peter, sünd. 1827, h. w. 1853.
8. Saksen-Weimari. Suurhertsog Karel Aleksander, sünd. 1818, h. w. 1853.

9. Hesseni. Suurhertsog Ludwig IV, sünd. 1837, h. w. 1877.
 10. Badeni. Suurhertsog Fridrik, sünd. 1826, h. w. 1852, ja mõned muud vähemad riigid.
- Austria-Ungari. Keiser Brants Josef I, sünd. 1830, h. w. 1848.
- Belgia. Kuningas Leopold II, sünd. 1835, h. w. 1865.
- Britti-riik. Kuningana Viktoria, kes ühes ka India Keiserina on, sünd. 1819, h. w. 1837.
- Hispania. Kuningas Alwongs XIII, sünd. 1886.
- Hollandi-maa. Kuningana Wilhelmine, sünd. 1880, h. w. 1891.
- Italia. Kuningas Humbert I, sünd. 1844, h. w. 1878.
- Kreeka-maa. Kuningas Georg I, sünd. 1845, h. w. 1863. Tema Proua on Suurwürstlik Printsess Olga Konstantinowna.
- Monteneegro. Würst Nikolai, sünd. 1841, h. w. 1860.
- Portugal. Kuningas Karel I, sünd. 1836, h. w. 1889.
- Brantsuse-maa, prii-riik. Präsident Sady Carnot.
- Rootsi- ja Norra-maa. Kuningas Oskar II, sünd. 1829, h. w. 1872.
- Rumänia. Kuningas Karel, sünd. 1839, h. w. 1866.
- Serbia. Kuningas Aleksander, sünd. 1876.
- Taani-maa. Kuningas Kristjan IX, sünd. 1818, h. w. 1863.
- Türgi-keisri-riik. Keiser Abdul Hamid II, sünd. 1842, h. w. 1876.

Kroonupühad,

mis nne kiriku seäduise järele ka maa kirikutes tulewad pidada:

1) Kõlmla-kuu 26mal päewal. Meie suure Keisri Herra ja keige Wene riigi Walitseja Aleksander Aleksandrowitsi sündimise päew.

2) Paastu-kuu 2sel päewal. Meie suure Keisri Herra Aleksander Aleksandrowitsi walitsuse hakkatuse päew.

3) Lehe-kuu 6mal päewal. Tšesareewitsi Suurwirsti Nikolai Aleksandrowitsi, Weneriigi auujärje päris pärija, sündimise päew.

4) Lehe-kuu 15mal päewal. Meie suure Keisri Herra Aleksander Aleksandrowitsi ja Tema Abikaasa kroonimise päew.

5) Heina-kuu 22sel päewal. Meie suure Keisri Proua Maria Weodorowna nime päew.

6) Leikuse-kuu 30mal päewal. Meie suure Keisri Herra ja keige Weneriigi Walitseja Aleksander Aleksandrowitsi nime päew.

7) Talwe-kuu 14mal päewal. Meie suure Keisri Proua Maria Weodorowna sündimise päew.

8) Jõulu-kuu 6mal päewal. Tšesareewitsi Suurwirsti Nikolai Aleksandrowitsi, Weneriigi auujärje päris pärija, nime päew.

 Needsinatsjed Kroonupühad peetakse nenda kui Paastu jutluse päewad.

Teadaandmine,

mil alal raamatuid postimajas wastuwõetakse.

Wastuwõtmine ja ärasaatmine raha, dokumendid, lindlamaks tehtud raamatud ja pakkid, iga argipäew kellu 8 homiku kunni kellu 2 pärast lõunat. Kindlamaks tehtud raamatud wõetakse ka kellu 4—6 pärast lõunat wastu. Liht kirjad wõetakse wastu ja antakse wälja ja raamatude markid wõib osta kellu 8 homiku kunni kellu 8 õhtu. — Sel ajal, mil postid tulewad ehk ärasaade-takse, ei saa raha-kirjad ehk muu pakkid wälja antud.

Tähendus 1. Ei saa wastu wõetud ega wälja antud: Keisri Herra ja Keisri Proua nimepäewal, Neeri p., Kolme Kuninga p., 1. ja 2. Ülestõusmise pühäl, 1. Keti Pühhi p. ja 1. Jõulu pühäl.

Tähendus 2. Wastu wõetud ja wälja antud saab järgmisel päewadel Tallinnas kellu 8—11 ja teiste posti-majades kellu 8—10 enne lõunat: Kõlmla p., Paastu Mar. p., Palmi pühäl, 3. Ülestõusmise pühäl, Taewaminemise p., 6. Leikuse-kuu p., Ruffi Maria p., Maria sündimise p., Kristi ilend. p., Maria ohwri p., 2. Jõulu püh. ja igal Pühapäewal.

Ärasaadetakse teitsugused kirjad.

Peterburgisse iga päew õhturongiga.

Paidesse Esmaspäewal, Teisipäewal, Nelja-päewal ja Reedel.

Hapsalu ja Lihula Esmaspäewal, Restnädalal ja Laupäewal lõunal kellu 1. Üksi Hapsalu raamatudega Teisipäewal ja Reedel kell 4 p. l.

Pärnu Pühapäewal, Teisipäewal, Restnädalal ja Reedel k. 4 p. lõunat.

Kuresaare Restnädalal ja Laupäewal k. 1 p. l.

Linnaas kui ka alevis on uulitsade ääres mitmes kohas Post-kastid, kus kirjad ja raamatu kumvert näituseks peale maalitud, kuhu raamatuid, kellel postmarkid peal on, võib illemelt sisse lasta, kust neid igapäev wälja wõetakse ja posti peale wiiakse, ja ülewäl nimetud aru järele äraaadetud saawad.

Postid tulewad Tallinna:

Peterburgist iga päew hommiku rongiga.

Paidest Teisipäewal, Reknädalal, Reedel ja Laupäewal.

Sapsalust ja **Lihulast** Teisipäewal, Neljapäewal ja Pühapäewal. — Sui ajal (see on 15. Pehe-kunst kunni 1. Mihkli-kunni) saawad üksi kirjad äraaadetud Neljapäewal, Reedel, Pühapäewal, ja tulewad Esmaspäewal, Reedel, Laupäewal.

Pärnust Esmaspäewal, Neljapäewal, Reedel ja Pühapäewal.

Kuresaarest Neljapäewal ja Pühapäewal.

Riiklõnna postid.

Juuru ja Rapla: Prii postijaama, Laia uulitsas Haase majas № 62, korteri № 7.

Jürisse: Rotermanni poodi.

Kurna: G. Florelli poodi wana turul.

Telegrahwi sõnumid

wõetakse Tallinnas igal päewa ja öö ajal wastu. Nende ette tuleb maksta kõige Wene-riigis 15 kop. põhjus-maks

ja 5 kop. iga sõna pealt Europa-maa jäms ja Kawkasimaale ja 10 kop. iga sõna pealt Asia-maa jäms. Siin juures on tähele panna, et iga üksikune poostahw ehk märk sõna ette arwatakse.

Posti- ja telegrahwi-jauskonna korjamise kassas saab korjamised wastu wõetud 25, 50, 75 kop. ja täiedes rublades. Sisse maksetud raha kannab 4% sissifi.

Balti raudtee.

1) Sõidu pillet maksab üksi jeks korrats, kui seda ostetud.

2) Sõidu hind reisirajatele on 1 klassis 3 kop., 2 klassis 2¼ kop. ja 3 klassis 1¼ kop. wersta pealt.

3) Lapsed alla 5 aastat saawad ilma rahata edasi wiidud. Lapsed 5 kunni 10 aastat wanad, maksawad 1 ja 2 klassis pool, 3 klassis üks weerend sõidu hinda. Peale selle on kroonu maks 1 ja 2 kl. 25 kop. ja 3 kl. 15 kop. rublast. Edasi nimetud sõidu hinnad on kroonu maksuga ühte arwatud.

4) Iga reisija võib üks puud (lapsed 5 kunni 10 aastast ½ puuda) raskust ilma maksuta kaasa wõtta.

5) Billeti milimine saab 5 minutid enne äraõitmist otja; pakkide wastuwõtmine lõppeb 10 minutid enne äraõitmist.

6) Pooljaamades ja platformides antakse pilletid kunni tulewa jaama. Soowib keegi tulewa jaamast edasi sõita, siis peab ta ise ehk ka oberkonduktori läbi pilletid ostma. Raudtee ööse-sõiduga ei peatse pooljaamade ja platformide juures.

1. Tallinnast Baltiskisse.

Jaamad ja pool-jaamad.	Kangel. Wersa.	Sõidu hind.					
		1 fl.		2 fl.		3 fl.	
		R.	R.	R.	R.	R.	R.
Tallinnast (Buffet)	—	—	—	—	—	—	—
Nõmme (pool-jaama)	8	—	—	—	—	—	—
Saue (pool-jaama)	18	—	—	—	—	—	—
Keila (Buffet)	26	—	98	—	74	—	38
Niitvälja (pool-jaama)	31	—	—	—	—	—	—
Kloogale	34	1	28	—	96	—	49
Baltiskisse (Buffet)	45	1	69	1	26	—	64

2. Tallinnast Peterburgi.

Tallinnast (Buffet)	—	—	—	—	—	—	—
Lagedi (pool-jaama)	14	—	53	—	40	—	21
Raasiku	28	1	5	—	79	—	40
Kehra (pool-jaama)	37	1	39	1	4	—	53
Negwidule (Buffet)	53	1	99	1	49	—	76
Lehtsi (pool-jaama)	65	2	48	1	86	—	95
Tappale (Buffet)	73	2	74	2	5	1	5
Kadrina	86	3	23	2	43	1	24
Rakvere (Buffet)	97	3	68	2	76	1	41
Kabala	114	4	31	3	24	1	66
Sonda (pool-jaama)	124	4	69	3	51	1	79
Püssile	135	5	6	3	80	1	94
Kohtel (pool-jaama)	144	5	40	4	5	2	7
Jõhwi (Buffet)	157	5	93	4	45	2	28
Waiwara	173	6	53	4	90	2	51
Korff (pool-jaama)	182	6	83	5	13	2	62

Narwa (Buffet)	197	7	39	5	54	2	83
Salu (pool-jaama)	209	7	84	5	88	3	—
Samburgi	219	8	21	6	16	3	15
Weimarn (pool-jaama)	231	8	70	6	53	3	34
Weimarn (platform)	233	—	—	—	—	—	—
Molostkowijsi	244	9	15	6	86	3	51
Tiefenhausen (pool-jaama)	252	—	—	—	—	—	—
Brnda (pool-jaama)	256	9	60	7	20	3	68
Wolosowo (Buffet)	266	10	01	7	51	3	84
Riterino (pool-jaama)	275	10	31	7	74	3	96
Felissawetinskaja	283	10	61	7	96	4	7
Gorwits (pool-jaama)	294	11	06	8	30	4	24
Gatshina (Buffet)	303	11	36	8	53	4	36
Pudost (platform)	309	—	—	—	—	—	—
Taitz (platform)	315	11	81	8	86	4	53
Duderhosi (platform)	319	—	—	—	—	—	—
Soldati-platform	321	—	—	—	—	—	—
Krasnoje-Selo (Buffet)	322	12	08	9	6	4	63
Ligowa (Buffet)	333	12	53	9	40	4	81
Peterburgi (Buffet)	346	12	98	9	74	4	98

3. Tallinnast Tartu.

Tallinnast (Buffet)	—	—	—	—	—	—	—
Tappale (Buffet)	73	2	74	2	5	1	5
Tamsale (pool-jaama)	87	—	—	—	—	—	—
Kilsi	96	3	60	2	70	1	38
Rakke (pool-jaama)	107	4	2	3	1	1	54
Wägewale	116	4	35	3	26	1	67
Jõgewale (Buffet)	134	5	3	3	76	1	92
Kerseli (pool-jaama)	148	—	—	—	—	—	—
Woltile	158	5	93	4	44	2	27
Tartu (Buffet)	179	6	72	5	4	2	58

Viiwimaa raudtee.

Tartust:

- Walka linna 78 wersta; 1. klassis 2 r. 93 f., 2. klassis 2 r. 20 f., 3. klassis 1 r. 13 f.
 Wolmeri linna 122 w.; 1. klassis 4 r. 61 f., 2. klassis 3 r. 46 f., 3. klassis 1 r. 77 f.
 Wõnnu linna 148 w.; 1. klassis 5 r. 59 f., 2. klassis 4 r. 19 f., 3. klassis 2 r. 14 f.
 Riia linna 236 wersta; 1. klassis 8 r. 94 f., 2. klassis 6 r. 72 f., 3. klassis 3 r. 44 f.
 Werro linna 134 w.; 1. klassis 5 r. 3 f., 2. klassis 3 r. 78 f., 3. klassis 1 r. 93 f.
 Pskowi (Pihkwa) linna 212 w.; 1. klassis 7 r. 95 f., 2. klassis 5 r. 96 f., 3. klassis 3 r. 5 f.

Mõned muud raudtee wahed.

Tallinnast

- Moskwa linna 898 wersta; maksud: 1. klassis 35 rubla 84 kop., 2. klassis 25 r. 39 f., 3. klassis 13 r.
 Düna burgi linna (üle Riia) 615 w.; 1. klassis 23 r. 7 f., 2. klassis 17 r. 31 f., 3. klassis 8 r. 85 f.
 Wilna linna (üle Riia ja Düna burgi) 783 w.; 1. klassis 29 r. 33 f., 2. klassis 22 r. 1 f., 3. klassis 11 r. 26 f.
 Warshawa linna (üle Riia ja Düna burgi) 1170 w.; 1. klassis 43 r. 85 f., 2. klassis 32 r. 90 f., 3. klassis 16 r. 82 f.
 Riiemi linna (üle Riia ja Wileistaja) 1595 w.; 1. klassis 59 r. 82 f., 2. klassis 44 r. 87 f., 3. klassis 22 r. 94 f.
 Odessa linna (üle Riia ja Bjelostol) 2063 wersta; 1. klassis 77 r. 41 f., 2. klassis 58 r. 8 f., 3. klassis 29 r. 70 f.

- Nischni-Nowgorodi linna (üle Moskwa) 1308 w.; 1. klassis 51 r. 22 f., 2. klassis 36 r. 93 f., 3. klassis 18 r. 90 f.
 Wiborgi linna (üle Peterburgi) 467 w.; 1. klassis 18 r. 31 f., 2. klassis 13 r. 6 f., 3. klassis 6 r. 89 f.
 Selsinga linna (üle Peterburgi) 760 wersta; 1. klassis 28 r. 1 f., 2. klassis 19 r. 6 f., 3. klassis 10 r. 59 f.

Teadaandmised laada=pidamistest.

Teäri-kuu:

kuu päew.	kuu päew.
7. Tartu=linnas 3 nädalat.	15. Riia=linnas 1 nädal.
7. Riia=linnas 3 päewa.	17. Koloweres (Läänem.) 2 p.
7. Werro=linnas 3 päewa.	25. Pernu=linnas 3 päewa.
10. Hapsalu=linnas 2 päewa.	28. Rakwere=linnas 2 p.
11. Jõe lehtmee 2 päewa.	30. Wolmeri=linnas 2 p.

Küünla-kuu:

2. Paldiski=linnas 2 päewa.	8. Walka=linnas 2 päewa.
2. Willandi=linnas 1 näd.	15. Willandi=linnas 2 p.
2. Werro=linnas.	15. Wõnnu=linnas.
3. Reblastes 2 päewa.	18. Jõhwi 2 päewa.
4. Tartu=linnas 2 päewa.	20. Riivilo=moisjas 2 päewa.
4. Suure=Lehtro=moisjas 3 p.	20. Oiso=moisjas 2 päewa.
6. Paide=linnas 2 päewa.	23. Sageri kiriku juures 2 p.
6. Narwa=linnas 4 päewa.	27. Lemjale=linnas.

Paastu-kuu:

Andrus Keede enne Wastla p.	10. Wast-Narwa's 3 päewa.
Pihula=linnas, Esmaspäew	15. Paide=linnas.
enne Wastla päewa.	Keila kiriku juures Esmasp.
Naplas 1. ja 2. Esmaspäewal 2 p.	p. 3. ja 4. Paastus 2 p.

Jüri-kun:

tuu päew.

10. Werro-linnas 2 päewa. || juures, Kesküäd. p. Üll. P.
 20. Hannijõe-mõisas 2 p. || Rakvere-linnas näd. p. Ülest.
 Palmfi-mõisas, Witna kõrtsu || Püha, Esmasp. ja Teisip.

Lehe-kun:

9. Wõhjus.

|| 9. Räppinas.

Jaani-kun:

11. Wõnnu-linnas 2 päewa. || 20. Paide-linnas 2 päewa.
 17. Rakvere-linnas 2 p. || 20. Werro-linnas.
 20. Tallinnas 10 päewa. || 22. Willandi-linnas.
 20. Riia-linnas 3 nädalat. || 25. Waska-linnas.
 20. Palmfi-mõisas, Witna || 27. Tallinnas 1 nädal.
 kõrtsu juures, 3 päewa. || 29. Tartu-linnas 2 päewa.

Seina-kun:

2. Pernu-linnas 2 päewa. || 20. Riia-linnas 3 päewa.
 2. Parki-mõisas. || 20. Pernu-linnas 3 nädalat.
 10. Kuresaare-linnas 12 p. || 12. Schlofi-linnas 8 päewa.

Leikuse-kun:

9. Adfeli-mõisas. || 24. Waste-mõisas.
 10. Waska-linnas. || 27. Uue-mõisas, Willandi-
 10. Moisefaste-mõisas. || maal.
 10. Lemfali-linnas. || 28. Werro-linnas.
 15. Helme-mõisas. || 29. Killingi-mõisas 3 päewa.
 24. Kosfi-mõisas. || 30. Kaanso-mõisas.
 24. Rose-mõisas.

Mihkli-kun:

tuu päew.

1. Kuresaare-linnas 2 p.
 2. Abja-mõisas 2 päewa.
 2. Tammiste-mõisas.
 4. Räppina-mõisas 2 p.
 4. Sindu-mõisas.
 6. Takeperri-mõisas.
 8. Põlwe-kiriku juures.
 8. Nõuge-mõisas 8 päewa.
 8. Tartu-linnas 3 päewa.
 8. Kaskna-mõisas.
 9. Abeli mõisas.
 9. Purniku-mõisas.
 10. Patkilla-mõisas.
 10. Paide-linnas 2 päewa.
 10. Kõo-mõisas.
 10. Mõnniste-mõisas.
 10. Oldre-mõisas.
 10. Wana-Antsmõisas.
 13. Põdravere-mõisas.
 14. Antso-mõisas.
 15. Sallatfi-mõisas.
 15. Korti-mõisas.
 17. Põltsama-mõisas.
 17. Kirrepääl.

tuu päew.

- Uuemõisas 3mal Teisipäewal
 Mihkli-kun 3 päewa.
 18. Audrus.
 20. Wendra-mõisas 2 päewa.
 20. Narwa-linnas 4 päewa.
 21. Wolmeri-linnas.
 21. Paldiski-linnas 2 päewa.
 21. Senno-mõisas.
 22. Palmfi-mõisas, Witna
 kõrtsu juures, 3 päewa.
 Pernu-linnas, Esmasp. enne
 Mihkli-päewa 2 p.
 24. Pihula-linnas 3 päewa.
 24. Willandi-linnas 2 p.
 24. Werro-linnas 2 p.
 24. Hageri kiriku juures 2 p.
 26. Tallinnas 3 päewa.
 29. Reblastes 3 päewa.
 29. Keila kiriku juures 3 p.
 29. Tartu-linnas 3 päewa.
 29. Mihkli-kiriku juures.
 29. Waska-linnas 2 p.
 29. Wastse-mõisas.
 30. Rakvere-linnas 3 p.

Wiina-kun:

4. Pihajärve-mõisas.
 4. Koloveres 2 päewa.
 4. Jõhwiis 2 päewa. || 5. Räppinas 2 päewa.
 || 6. Lutsnifi-mõisas.
 || 6. Tarmaste-mõisas.

kuu päew.

- Raplas, Isel Reedel pärast
 Miskli-päewa 2 päewa.
 Soelehtmes, nädal p. Miskli-
 päewa 2 päewa.
 8. Hapsalu-linnas 2 päewa.
 9. Lemsa-linnas 2 p.

kuu päew.

15. Suure-Lehtro-mõisas 3 p.
 15. Orriku-mõisas.
 15. Lustivere-mõisas.
 15. Weste-mõisas 2 päewa.
 22. Nissi kiriku juures 3 p.

Ealwe-kuu:

1. Tartu-linnas 2 päewa.	15. Kiwi-Wigalas 2 p.
5. Põdravere-mõisas.	20. Waska-linnas 2 päewa.
10. Paide-linnas 2 päewa.	25. Wolmeri-linnas 3 p.
10. Werro-linnas 2 päewa.	25. Willandi-linnas 2 p.
10. Mustvees.	

Jõulu-kuu:

1. Wast-Marwa's 3 päewa.	Merjama kiriku juures 3mal
5. Räppinas.	Krist. tul. Pühäl 2 p.
10. Wõnnu-linnas 2 päewa.	Perno-linnas, Esmasp. ning
10. Wõhsus.	Teisip. pärast 3 Kr. tul. P.
16. Paide-linnas 2 päewa.	19. Reblastes.
	27. Waska-linnas 10 päewa.

Igal aastal 25., 26. ehk 27. Jaani-kuu päewal, seda-mööda kui kohtu poolest ette teada antakse, on Tallinnas toom peal lossi hoowis hooste näitus ja pärast seda hooste rammu katsumine. Kellel keige paremad siin kubermangus kaswatatud hobused on, saawad auu palka. Enne kojuminemist wõiwad kes hinnustawad hobusid müia, osta ehk wahetada.

Kubermangu kohtu käsu järele ei ole luba, ei laupäewal ega Pühapäewal laata pidada, waid, kui nenda juhtub, peab seda teise nädala esimesel argipäewal peetama.

Lugemised.

Teretused.

Su jälle aasta mööda läinud!
 Küll häd, küll kurja meie näinud —
 Kas on see teind meid paremaks,
 Kas paha teole aramaks?

Kas mõistime küll tänu anda
 Hää andi eest? Kas muret kanda,
 Et kuri töö ei sigineks,
 Kõik paha elu wäheneks?

Jah, andku helde Jumal taewas,
 Et meie siin maailma waewas
 Ei muud ei teeks, kui Teda kiidaks —
 Nii kasulikult aega wiidaks!

Ropit korjab rubla.

Küll mõnigi kehuke karjub oih! ja aih! selle puuduse tõttu, mille waral temal iga filmapilt sõrmed kufu põhja ulatawad ehk sügawamini, kuna see wastu jälle ka neid palju on, kes niisama oh! ja äh! hüüawad, sest et nad ei tea, kuhu oma liia naudiga minna. Wiimaste liikis oli hr. Rein Rahuleid mehike, kell juba mõni aastake inimese elu-ea kewadine aeg selja taga oli, poisimees ja wõigas inimene päälegi, kell kõige paremas põlwes mõtted pähe sigisitiwad, mis muul inimestel ka kõige pahemas põlwes unes meelde ei tulegi. Aga mis sa inimesest paremat loodab, kui see päris enese nime ärasalgaja on — ta ei leidnud ju rahu, oli rahutu, kui mõni linnuke oksas, keda kuri karp pesale tikkumiseega hirmutab. Ühildelt ütelda — teda waewas igawus. Ning otse selle sama igawuse pärast hakkas ta pöörase arwamistega enese aega wiitma. Nimelt: „Warsake ja wasikas sünniwad elusalt ilmale; kui nad aga muna seest peatsiwad wälja autatud saama, mis tüli oleks siis küll iga kord, neid wälja aidata. Kutsar ehk tallipois peaksiwad otse raudkangiga niisuguse paksu muna koore katki lõhkuma.“ Nii kaugele sattus Rein Rahuleid terwest mõistusest kõrwale.

Teine kord hakkas ta kõiki linna termometriksi tähele panema, arwas oma isiäraliku tarkuse järele sest summa wälja ja nõudis siis sinna poole külge korterisse asuda, kus tema arwates temale kõige parajam kliima oleks. Aga näe õnnetust, wana-pois sattus sell kombel sest külmal talwel nii külma, niiske ja pimeda korterisse, nagu seda 10 rubla kuu eest ette ei tohiks tullagi! Wähemast ristiinimeste juures mitte. Leidis küll pärast õige kena korteri, kuid kahju, oli otse kolm wersta säält jõogimajast eemal, kust ta juba nii mõnigi aasta oma igapäewase kõhu täie wõtnud. Oleks pidanud alati woorimehega sõitma. Seda ta ei hābenenud. Kõnka aga käis säält hoopis kõrwale. Riitis siis mehike end õnnelikuks, et emand Truuta Tang'i juures korteri leidis. Ennem peaks ütlema isand Tang; sest selle nimi seisib ju maja pääl. Aga oota seni, kui keegi arwab, mehe jalgas olla pütsid olnud. Ei, isand Tang oli paljas null kõige arwamiste juures ning ei olnud tal abielu kontferti juures ühtigi häält. Tahab keegi teada, mähārdune õrnake see Truuta nimeline naesterahwas oli, siis mingi küsigu ta mehe käest järele. Küll see waene kannataja teadis laulu laulda ühest kaunist mesimagusalt sofistaja neiuist, kes tanu warjus hākitfelt tembutaks, kõwa õigusega naeseks

muutus päris kabuks. Nende abielu algul ep olnud isand Tang pooltki nii hää, kui niiüd. Ta oli katsumud wastu haukuda, kui noorik suurt suud tahtis pruukida. Aga küll see mehe suud kinni ostas sulguda. Seda tiisakamaks Truuta paisus, seda fiduramaks ja tasafemaks läks maja-null, seda enam kautas ta julgust, alalise kodusõjas wasta panna; temast sai lõppeks nullim kui null.

Niisuguse seltsi oli hr. Rahuleid sattunud, otse Tang'ide wahele. Aga mis nende tülinad temasse puutusiwad? Ta sõi ja jõi, magas ja wiitis aega ning wõttis korraka jälle uue asja käpile. Ta meelest oli, nagu kulutaks ta liig palju. Wõttis siis hääks nõuaks, kofuhoidlikum olla. Kohe täna tegi ta sellega hakatust. Ta wahitis enese miitsi — see oli nagu wana ja kulunud. Tarwis uut osta, mõtles ta. Aga ei, seda raha hoian ma alal — teeb ligi kahe rubla. Neid pani ta suure rõõmuga selleks walitud taskusse. Võunaks wõttis ta ühe roa wähem, teeb 20 kop. See oli tal nagu leitud. Täni oli ta õppinud, pääle söõma pudel õlut jooma; täna ta leppis klaasi weega, 12 kopikud oliwad nii korjandusesse wõidetud. Iga kofunädalal — ja täna oli ju kofunädal — oli temal harjunud kombeks kufagile linna ligidale rohelistesse käima minna, midagit meelemaitset wõtta ja siis

tagasi sõita. Täna ta jättis seda tegemata ja oli nii jälle mõne kümmekonna kopikuid omale hoidnud. Shtul, kui ta koju tuli ja teewee ära joonud, tahtis ta näha saada, kui palju ta dieti kofuhoidnud?

Dige naeratawas ärgutuses luges ta enese jell päewal korjatud kopikud üle — 2 rubla ja 98 kop. oli ta oma kasuks wälja andmata jätnud. Kuid kahju, et mitte 3 rubla täis ei olnud. Ümarguse summaga on ju hõlpsam arwata. Aga need punduwad 2 kop.! Kust neid weel wõtta? Arwas teine juba hääks, neid salaja omast kufrust juure lisada. Aga see oleks ju hal'p enese pettus! Mis niiüd hääks nõuaks? Kell käis juba 11-ne pääle — kuhu ja enam lähed, 2 kop. õnneks saama? — Korraka langes tal pilk wana timpsaia pääle, mis juba hommikust saadik laual oli. Jah, niiüd oli mehel aru käes — nii ta tahtis teha. Ta tahtis teisel hommikul ilma wärskel saiaa läbi aidata, tahtis selle wana timpsaiaaga leppida. Rõõmuga kargas ta ülesse ja tahtis juba ust awada, Wiinule, majaemanda priskepalgelise toatiidrukule teatada, et see hommikul saia ostmata jäta, jääb tuli talle weel õnneks meele, et ta juba õõnubes ja unemiitsis olla. Häbelik wanapois kustusas seepärast tule ära ja niiüd awas ukse. Tüdrukuba oli

teisel pool korridori, ep olnud siis muud waja, kui teise nime hiiüda, mis peale see muidugi oma harjunud kombe järel saada, hr. Rahuleid'i soowi tahtma teada saada. Nii kõlas siis: „Wiiu!“ üle pimedas korridori.

Kõik jäi wait. Hiiüdjast astus paari sammu edasi, tahtis hiiüda — —

„Kloor!“ kõlas jälle korraga. Kuulu järel oli üks kandelaud maha kukkunud, temast muidugi langenud tassid, kannud maha — purud! Ehmatuses põrkas mees tagasi, libises ja haawas enesel jala ühes tassi tükkis. Niiid arwas ta enese tuppaminna, aga naljakas, üks oli kinni, ega ei annudki ennast awada. Et see kõik ühe armupaarise läbi tulnud — Wiiu pidas rätsepselli Kaarel Raudkiiünnraga jala kokku tulemist. Willas siis toatüdrukud ja rätsepsellid mitte oleks sõprust pidanud? — ei wõinud ju hr. Rahuleid aimatagi. Aga nii see ikka oli. Wiiu oli kandelaua trepi käepide samba peale pannud, säält oli hiiüri saks seda maha lükanud, mis peale tüdruk hirmuga enese tupp Raudkiiünnar jälle hr. Rahuleid'i tuppapassi pani.

Aga etendagu niiid keegi mõistlik inimene õnnetuma õõkubelise isanda nõuete olekut! Säält ta niiid seisib, ei saanud enam tupp ega

ostanud ülepää mitte pimedas koridoris teed. Hää õnne peale kolas ta nii edasi ja juhtus nõnda kõõki, mille üks õnneks lahti seisis. Siin kukkus ta kõhe wäikese pesuwanni üle ja sai niisuguse wopu, et arwas, jala vähemast kolmest kohast murtud olewat. Ei saanud paigast liigutada, ei ta julgenud hingatagi. Nagu kangelst pitkse miiristamine, nii tõusis aega mööda tee joogi nõude purustamise klõrina järele suur käre ja müra.

Emand oli tasside kukkumisest kuulnud, kargas oma toast wälja ja küsis Wiiu käest, kudas see õnnetus tulnud, kes seda teinud? Wiiu kawal walestas leiwawanemale suu sisse, hr. Rahuleid olla purjus pääst tema wastu tõukanud.

„Ja, kus on hr. Rahuleid ise?“ kõlas wali küsimine.

„Eks muidugi enese toas!“ tuli julge ümmardaja suust.

Et tee nimetus ukse juure mitte Peeterburi ega Riiga ei olnud, waid aina üle korridori, siis oli emand Tang, tanu wiltu pääs, kahe, kolme sammuga hr. Rahuleid'i ukse taga. Nii ühepoolne ta filmade poolest oli, nii kahetõrdsed olid tema käd, millest see kange põmmimine tunnistust andis, mis ukse piht pidi kannatama. Ka emanda kõrge hää ei olnud mitte laita.

„Härra Rahuleid!“

Ei vastust ühtigi.

Weel waljem koputas kurjustaja wanamoor ja ülendatud häälega hõikas ta:

„Härra Rahuleid!“

Mis aga tulemata jäi, see oli vastus.

Ning kõwemini ja taga järel kõwemini põrutas ja müdistas vihane naesterahwas luffus ukse kallal. Et ta mees teda tuimalt üksi jättis, tegi teda weel wihasemaks. Ta kutsus teda. „Põruta ja tugewamine“, äsfitas Truuta.

„Ehk ei ole teda toas olemaski,“ katsus isand Tang aralt õnne.

Aga nagu oleks saatlus tuhwelikangelast tahtnud pilgata, kõlas häkitselt hele kõlin toast. Sell oli pimedas krobades kogemata ühe emand Tang'i päralt olewa waase ümber liikanud, ning nimelt hr. Rahuleid'i tasku-uuri pääle.

„Heldkene, mu kallis waase!“ kilkas wiha pärast üsna haige madam Tang. „Ning sina arupuuduline seisad siin ja tõendad, keegi ei olla toas! Ei, seda ei jõua keegi ingel wälja kannatada! Miks sa jättsid mu waase sinna tuppa? Et ütle mulle! On see ka üks wäljajüürimise asi? Mis? Wait! Waleta sa ometi suund lahti ei tee!“

Pangutadi tubliste, kärati hästi. Võppeks ähwardas krapfakas moorike politseiga. See ajas hirmuud sellile kananaha üle leha. Temas tõusis tundmus, siin muud ei aidata, kui häälitsemine. Oma loomu poolest peene hääle weel enam ülendades, et sellele wõõra heli anda, hüüdis ta uhkesti: „Olen haige — tahan rahu — homme hommiku!“

„See ju otse naesterahwa hää!“ kilkas jälle tigebaste emand Tang. „Hr. Rahuleid, homme kasite mu korterist! Minu maja on auusa inimestele, aga mitte hulgustele! Ja maksma peate kõik —“

„Sul on õigus, pai Truuta,“ katsus mees teda meelitada, salaja lootes, õige pea sooja sängi sisse saada.

Ühi lootus. Nagu oleks keegi petrooliumi tulesse walanud, nii plahwatas hulgustega naesterahwas ägedaste tülitsema.

„Sooh? Wõi on mul õigus? Ehk on sul ka õigus, et sa wõõraid naesterahwaid majas pead?“

„Aga, Truuta, mis wõin ma selle ette, et hr. Rahuleid —“

„Eks sa ju üürinud korteri selle inimesele?“

„Ei, see oli sinu tegemine —“

„Kõle loom, sina! Sa ju ise oma enese käega kinnitasid sedeli maja külge: siin on korter üürida.“

„Eks küll! Aga —“

"Mis aga? Sul 'pole ju muud tegemist, kui minu sõnu walwata ja neid näutumaks käänata, ning mind wihastada, kus aga mahti saad, sa kiusupunn!"

Sähärdusel lustilikul toonil laulis õrnate edasi kunni puhkama heitsid. See wist oli tema õhtu laul ja palwe. Ei saanud mees enne rahu, kuni uni neid ära wõitis. Siis wast walitses waitus jäl Tang'ide majas.

Ning selles waituses oliwad kaks äparduse alused meest otse surma hirmus — sell wõõras toas ja toa omanik wõõras köögis, wiimasel oli õige õude põli. Jalg walutas tal hirmsaste ja mure, kes ometi tema toas peaks olema, waewas teda. Suure waewaga asus ta ühe kummuli ämbri pääle. Kõdewel iste liikus alati ja sundis teda tahtmata walutama jalga tõukama. Nii hirmust ja walust piinatud kükitas ta mitu tundi jäl ja leidis aega, rohkest selle üle järele mõtelda, mis sellest küll wälja tuleb, kui inimene wägise paari kopiku hoiu-kasfasse ahnitses saada, õnnetu õõ-kapukas oli õieti kimpu sattunud. Kui pikkad oliwad need tunnid, kuni päew kiinama hakkas! Noh ometigi! Waewalt näit-siwad end sügise päewa esimesed koidu kiired, jäl tegi hr. Rahuleid katsed ülesse tõusmisele, et sellest wõõrast kohast ära minna. Müüd nägi ta

ka weekraani, lonkas ligemale, laskis wärsket mett haawa pääle ja mässis käterätiku ümber, mis jäl-samas warna külges rippus. Parajaste pööras ta kraani kinni, jäl nägi ta enese ehmatuseks, kuida tema toa üks awati, üks wõõras mees astus ette-waatlikult wälja, wahtis hoolega enese ümber ja ruttas siis tasakeste mööda treppi alla. Nii palju tema haige jalg seda lubas, lonkas hr. Rahuleid enese tuppa, pööras ukse lukku ja heitis siis, puru-wäsinud ja ärarampind, prantsaki! rahutuma unele maha. Ta oli ju nii kangele jõudnud, et und nägi, nimelt, kuida salk hirmsaid rööwliid tema kallale kippusiwad, jäl äratas teda juba wali paugutamine wastu ukse pihta.

"Kes jäl on?" uuris haawatud jala omanik pool uniselt.

"Mina, Tang, teie majaperemees!"

"Mis t'e tahate?" urises hr. Rahuleid tufaselt.

"Mul oleks waja, paar sõnakest teiega rääkida", andis Tang alandlikult wastuseks.

Üsna häda sunnil tõusis nii piinatud hiiiriline ülesse, tassis end ukse juure ja awas seda. Walu pärast pigistas hambad kokku, 'na mis krigin taga.

Oli Truuta tüür moorike, oli tema mees seda heldema loomuline. Maene oli talle nii palju käs-kusi ja nõuuandmisi wõhse juhtumise pärast annud,

et Tangu pää üsna agrasels läks. Hoopis arast astus ta wastase tuppa. Naene oli teda käsfinud, õige wali olla. Aga ole sa seda, kui süda sees on, nii pehme, nagu wõi suisel päikese paistel. Ometigi — katset pidi tehtama. Eks Truuta olnud ju teda waritsemas.

„Hm, hm! Kulla herra, meie olime juba eile õhtu teie ukse taga —“

„Oh, pai isand, ma olen kuffunud ja nikkastasin jala ära! Walutab koledaste!“ Ah, nii, mis walus!“

„Ui, ui, armas herra! Jah, muidugi, see paneb hinge kinni! Hm, wist teie kuffusite, kui meie teeserwiifet katki lõite? Rahju, lõik on puru! Mu naene arwab, küllap teie ikka seda kahju äratafute —“

„Kuida? Mina? Ei, eladeski!“

„Di, näe, ka see kena waase puru tükkideks maas! Mu naene soowib, et kui teie ehk nii hää oleksite, et, kui teie ehk uue —“

Aga sähärdune äeri-wäeri ümber palawa pudru luuramine oli otse kohe Truuta loomu ja tahtmise wastu. Otsugu kalkun lohises ta omas poollagunud tuhwlides sõjaplatfile ja wiskas kohe kärelda küsimise pommina wastalise wastu:

„Kas maksate, ehk ei?“

Kas oli küll keegi inimene maailmas, mõistlik mees wõi nägus naene, noor ehk wana, kes emand Tang'i wihasse näu, jätendawa silma ja ähwardawalt

tõstetud käe oleks näinud, ilma et julgust oleks kantanud? Hr. Rahuleid'il ei olnud mitte julgust, wiha pärast wahutawa emasele Tang'ile wastu hakkata. Temalt wõttis imeline, tasane hirm wõimust.

„Noh, olen ma katki teinud, eks ma siis ikka maksa ka,“ ütles ta wenitawalt. „Aga mis see tühi siis maksab?“

„Mitte palju alla kümme rubla! Aga mis see siis on? Noh, eks waata imet!“

Nende sõnade juures kiskus ta hoobiga teise haige jalalt enese rätiku ära.

„Kust teie seda wõtsite? Kuda teie tohite mu asju wõtta?“

„Oh, pai madam andekstage! Ma olen omale haiget teinud ja panin kõõkis kraani juures seda kaltsu haawa jahutuseks pääle.“

„Kraani juures? Asi läheb ikka kenamaks! Teie see siis olitegi, kes kraani lahti jätnud? Kõik kõõk ujub ja alt herra Mölling saatis ülesse teatelema, tema laest sadada nagu pilwest ja nõuab 100 rubla kahju tasumist tema wiga saanud mööblite eest. Seda peate ka maksma!“

„Kallis aeg!“ wigas ehmatand hr. Rahuleid. Süda pööratas tal sees.

„Kas tahate maksta wõi ei?“

„Ja, jah! Ma palun, ärge kisage nii väga, pai madam —“

„Serwiiset peate ka wälja maksuma!“

„Hää küll — olgu nii!“

„Waaſet ka!“

„Muidugi,“ ägas õnnetu kopiku korjaja.

„Ka tasku-muri,“ kägises wanamoor.

„Aga see on ju hr. Rahuleid'i oma,“ julges isand Tang meele tuletada.

Oleks ta ometi suud pidanud.

Nii sattus ta nüüd külma sauna.

„Ega muidu — ja annad veel minu kiuste teistele õigust! Niisugune —“

„Aga ma palun, jääge ometi rahule — ma maksan kõik auusaste ära. Di, mu jalg!“

Emandal oli juba pääs aru peetud, kui nii väga tasulisk tema ettemõtmine olla. See mõte muutus wana lõustu natuke leplikumaks. Wähem närtſakalt algas ta jälle:

„Hää küll — teie tasute kõik kahju ja siis kolite wälja!“

„Mi — mis? Miks — pärast?“

„Seepärast, et ma seda ei ſalli, et õõſiti wõõrad inimesed minu auusa kattukſe alla asuwad —“

„Kuda nii?“

„Noh, kas ſalgate, et teil õõſel keegi wõõras toas oli?“

„Ah, ſoo! Noh, jah, waadake, see oli mulle

hoopis tundmata wõõras ja koguni üsna ilma minu tahtmata —“

„Oho, luiske parem, aga ärge tulge mind narrima! Olen auus naesterahwas ja seepärast ei wõi ma põhjalikumalt selle ſegase asja üle waielda. Kuid ſeks jääbki — teie kolite wälja! Ja nüüd tule, mees, ma tahan ſulle õpetuſt anda, mis ſee tähendab, et ſa oma kohuſt ei täida, kui wõõrad inimesed ſinu abikaasale liiga teewad!“

Kõrwad lontis ſammus isand Tang oma õrnema teisepoole jälgil. Ta teadis ju, et ſee mitte armas-tuſe kõne ei olnud, mis Truuta temaga ſaada algama. Enne äraminiſut pilgutas mehike õige halastuſe wäärt ſilmi oma õnnetuma hiiſrilise poole. Küllap need kaks jõrwaja Truuta ohwri loomakeſed teine teise ſüdame waluſt aru ſaiwad.

Rein Rahuleid oli ſunnitud, enam kui 100 rubla maksuma ja ſelle päale pidi ikka wälja kolima. Üsna häda pärast aſus ta ühte taga hoowis olewa, pimedasse niiske toakeseſse, mis üks hää ſõber talle weel nagu õnne juhatuſel naabriel leidis. Siin rawitſes mees 4 nädalat; aega leidis ta siis küll, ſelle järele põhjaſt põhjani järele mõelda, mis ſelleſt wälja tuleb, kui inimene liiga kiuſakalt kopikut taga ajab.

„Oh,“ õhkas ta, „kui juba 2 kop. pärast inime-
mene nii palju peab kannatama, mis siis weel ſaaks

fündima, kui ühe miljoni järele sihib! Üeldakse ikka, kopik korjab rubla — minult on aga tühiised 2 kop. enam kui 100 rubla ära wiinud.“

Pärdikute seltsis.

„Mina olin,“ nii jutustas kord üks madrus, wast üürifest aega Bellerophoni pääl teenimas, kui meie laew kord Afrika Väänepoolsel rannal peatas. Mitme teise mehega läksin ma jahi pääle, eksisin peagi teistest ära ja sattusin põlise parumetsa. Korraga nägin ma umbes poolsada sammu minust eemal arutu suure ahwi kookuspähkleid näriwat. Nuttu kiskusin püüsi palgele ja lastsin. Kuul näis trehwanud olevat, sest suure kisaga lõi lojus kuterkuuti ja jäi siis nagu eluta maha. Ma astusin ta juure ja hakkasin nõuu pidama, mis nii kensaka saagiga teha. Häkitselt sain ma matsu mööda pääd ja kantasin meele. Kui jälle jõunest toibusin leidsin end gorilla seljas — sest sähärdune ahw oli ta. Uidi! tormas mu waenlane minuga metsa sisse. Peagi jõudis ta lagedale, kus vähemast sada suuremaid ja vähemaid gorillastid koos oliwad. Neile, nagu pidas koll — nii imetasin ma seda koledat metsalist — hoopliku kõnet, mis pääle ta mind oma jalgade wahel pigistas ja minu pääst juukseid wälja hakkas kirkuma. Dih, oli see

aga walus! Aga oma suureks ehmatuseks sain warsti näha, et koll weel paremat mulle tahtis walmistada. Ta hakkas suure kurjaga mu jalgadest kinni, keerutas mind üle enese pää ringi selle nõuuga, minu pääd wastu lähema kaljurahnu purustada. Ütle mata hingeahastuses hakkasin ma kõigest jõunst kisen dama. See päästis mind. Sest korraga tuli teiste seltsist üks gorilla ja kiskus mind mu mõrtsuka käppade wahelt ära. Ma olin prii. Nuttu asusin ma Lotti kaitsele; seda nime andsin ma oma elu päästjale. Tema wõttis mind omaks kasupojaks wastu, paitas mind, hellitas mind, söötis mind pähkledega ning muretses mulle hää magamise aseme. Ma paitasin teda wastu, ja, jah, ega ma waleta — liigutuse pisarad hiilgasiwad metsamüra filmis. Ma tunnistatan tõtt — ma olen inimeste seas mõnegi meesterahwa näinud, koll loolim nagu on, kui sellel karwanäulisel gorilla prouakesel. Rahju aga, et teda kõha kurnas. Kõik katsed minu poolt, seda wiga kautada, jäiwad järelduseta. Ning paari nädala pärast leidsin ühel hommikul Lottit selili maas ning ei liigutanud ei esimesi ega tagumisi käppasi. Mii pea, kui Koll sellest aru sai, kargas ta mu kõrisse kinni, mind ära kägistama. Ma röökisin kõigest wäest. Mu hää elustas Lottit minu kaitsemiseks. Wihaselt tungis ta Kollu kallale ja ajas

teda paku. Sellest ajast saadik ei julgenud ma
 võtta eemale minna. Koll varitses mind igal pool
 taga ning minu elu oli dieti kardetavas õhus.
 Kuid võtti meelest olin ma see kõige nägusam
 Gorilla ja usu ka niisugust ema elukat — teab
 ka vahet teha ilu ja inetuse vahel, olgu ta ise küll
 päris metstont näu ja teu poolest. Hää küll —
 võtti oli mu kaitse-wägi ja sellest oli mul küll.

Noh, tuli ometi pääl, kus ma sellest mulle
 nii wastameelest seltsist lahti sain. Gorillad olivad
 end randa asunud, kus nad enesele konnakarpisid
 korjasivad, millede pääle nad väga maijad olivad.
 Mis aga nägi minu film mere pääl? Mitte väga
 kangel ära sõitis jälle meie laew Bellerophon. Nii
 pea, kui ahwid minust natuke eemal olivad, kargasin
 ma wette ja, kas võtta ehk jätta, kõigest jõuust laewa
 poole. Korraga kuulen enese taga padisemist wee
 sees. Ma waatan tagasi — suur must kogu ligendab
 end minule. See oli wist Koll! Onnega jõudsin
 ma laewa parrale, võtsin plüssi kätte ja lastsin
 mu tagaajajat. Hale kisa tuli wastuseks; nüüd
 nägin, et see ju võtti oli. Rahetsedes kargasin ma
 wette ja aitasin truugi looma laewa pääle, kus ta mõne
 filmipilgu järele minust lastud kuulihawasse suri“.

